

В.В. Макарова, Болгону
нэвчлэлийн байдлыг:
 - Бүтэнгү семинар олуу туунаах
 буолла. Элбэги илгитим, сана
 талыныбыт баһынык буоламмын,
 илгитим үлөбөр туунаах дин сана-
 тым.

-Үрдүк таһымнаах, үчүгэй, иигэриһинэй семинар буолла. Илин Эгэр улуустарыттан кэлбит кыыскалар-быттан кытта, кыһастык да буоллар, санаа атаастабыт. Семинар санаа быйбардаммыт депутаттарга, баһылыктарга ордук туһалаах. Ий Түмэн анык хамыһайынан иигэриһиргитир боспуроустарытыгар толору дакылааттары иһиттибит. Ыйан, көрдөрөн кэсэлэбигэригээн эбээн бидлибит. Хас биридди кыһаччыга үчүгэй бабайы пособиелары биэрдиһэр. Пособиеба бэйэбит быраһтыы, эбэһинэспит туһунан, тустаах үлэбитигэр туһанылар терминигэр быһаарылылара суруллубуттар.

Аянар төһөлүгүн денүэттэре:
-Бийиги илгэрэтирнээр
боспуростарытын таарыйдылар. Үн-
харчы тырыгытын, денүэттар туох
оруслаахпытын үчүгэйинк
бынаардылар. Ону тигэ
бөрсөтүтүлүри ыгыраа практический
хабааннаах семинардары ытталыра
буоллар. Холубур, сокуоннар, бас билии,
докумуоннары опоруу
боспуростарытар.

Холбоо илчилэгчид депутаттар:
-Семинар үүргийг, сийлүүлэхийг
ааста дий саннабыгт. Ил Түмэнгээр
бэрлэлт: ийгүүлэхийг сийлүүл
эшигтгээр илгээ астаннабыгт.
Мунлахтан элбэгд бэллэгт, илгээгээр
үлэгтгээр туулахнабыгт. Манна
семинарлар оос дагалы ийгүүл тур
дунна.

Марфа ПЕТРОВА.

Алтынны 18 күнүгэр СӨ үгүөлүк
юрида, Ил Түмэн Государственной
Муныабын бэрэстэбингэллэрин
муныабатын бастагы бэрэсидээтэл
А.П. Илларионов торообутэ 75
сыллар анаах Илин Энэр улуу-
тар депутаттарыгар аһамыг
семинар буолан ааста.

Семинар сараланыгтыг улуус депутатуудын Сэбиэтин председателю Я.П. Оконешников семинар программатыг сыаллыг-соругуу уонна кэлбигиэйдиллэттары билиһиннэрдэ. Ол курдук, туурачы устууһун баһылыгын бастагы сэрбуйааччы А.А. Ноговицын, элэксөөх бойдун салайыныы боһуруостарыгар Ил Түмэн бастайааннай хамыһыйатын председателю, семинар модератора В.А. Местников, экология, сир боһуруостарыгар Ил Түмэн бастайааннай хамыһыйатын председателю В.М. Промольев, Муниципальной тэрилтийи сэбиэттэрин толорооччу директор А.А. Сидоров оһуһун ааһаҕа.

экгэрэ Д.Н. Горохов, Государственный уонна муниципальный сулууспу департаментын салайааччытын солбуйааччы В.В. Румишцева, сир, баай-дуол сыһыаннаһыыларыгар министриин солбуйааччы М.В. Никитин, үп-харчы министриин солбуйааччы И.И. Алексеев уонна Мэнгэ Хаҥалас, Уус Алдан, Таатта, Нам улуустарын Сэбиэтин Председателлэрэ, депутаттара уонна Чурапгы улуунун, нэһилиэктерин депутаттара, баһылыктара кыттыыны ыстылар. Уопсайа 146 кыттааччы баар.

Семинарга В.А. Местников оюктоох бэйэни салайыны сисгэмэтигэр бэрэстэбинэллээх уорганнар орууларыг туһууш билиһингэрдэ. В.В. Румянцев государственной былаас уорганнара устна быыбардааччылар хардыртыа биригэ үдэлэһиниһирин, В.М. Прокопьев сир боппууостарын, айылҕаны харыстааһын туһунан информацияларын оңордулар. И.И.Алексеев үтү-харчы

болпуурастарыгар туһуламмыт
иниһиннэрийини онордо. Ол курдук дот-
ацияны, субсидияны, субвенцияны
нөһүдүкүргэ тоһо кудьүүстөхтик
туттубуттарып билиһиннэрдэ.

Салгыы М.В. Никитин уоһунун, оройуонга хамсааһат баайы-дуолу бас билии, регистрациялааһын докумуоннарын толоруу бопсуруостарыгар, Д.Н. Горюхов СО муниципальнай тэрилтэлэр сабыггартын үлөлэригэр-хамнастарыгар, нийилиэмнээн кытары, ситимнээх үлэни тэрийиңгэ субэлэри биэрдиһэр.

Дяһал кыттыылаахтара илгэрэчиргир боннуруостарын, ордук үт-харчы тымырылыыттан туһунан ыйыттылар, согтоох эппиэттэри иһиттэр, санааларын эттэр. Ииниктин даһаны куруук маһык дьаһаллары ылар кудьүүстээбин бэлэтээттер.

Түмүккө кыттааччыларга семинар турунан санааларын ыйыттым.

Бийнл Чурагчы улууһун алдархайынан биллэр Хоту улуустарга көһөрүүгөрүн 75 сылын бэлэтээһин ыытылынна. Хайахсыт нөһүлөөһүттэн Буденный аатынан колхозос Чурагчы 41 көһөрүлүбүт колхозостарын иһинэр киһирэи, 134 хаһаайыстыба, 406 киһи хоту Эһыгэи оройуонугар күүс өттүнэн 1942 сыллаахха атырдыах бийн бүтэһик күһүлүгүгөр төрөөбүт алаастарыттан көһөрүлүбүттэрэ. Көһөрүү ыар сылаарыгар 127 киһи хөргүйөн, ыалдьан, араас быһылааннарга дүбөһөн алон, көмүс үгүөхтара Хоту хаалбыта.

Государственный, общественный деятель, поэт,
публицист, Саха Оросуубудулустун үтүөлүк юриһа

Афанасий Петрович Илларионов 1942 снл алтынны
ый 18 кулүтэр Эдыгзон оройуонун Олуонэ салалтын
Натаара өрүс төрдүтэр көһөрүүтэ түбэһит Петр
Афанасьевич, Елена Васильевна Илларионовтары
төрөөбүтэ. Кини төрүүрүтэр ийэтэ сылаллаһан бөһөн
буолан сыгара, сана тууллубут, хас да мал дьукааһаһан
олорор, тымныы балаһан дьһэбэ уолун төрөлүтэ.
Аһылык кырыымчык, цуорма бурдук бэрилибэт, эр
дюн саһаан баллаһы бултааһаһа, госуһарствоһа туттар
бакка сылдьар, атын булду бултуур кыаһтара суох
буолан маасабай ачыккаһаһын, хоргуйуу, тымныһаһан
ылдыһы-сүтүү саһаламмыт кимнэр төрөөбүтэ.
Афанасий Петрович көһүүтэ түбэһэн ыар
дыһаһаһаммыт Хайахсытын дьонун көмөлөрүтөн,
киилэр сүрэхтэрин, илиилэрин сылаастарыһан
бойлэрэ хоргуйан, ылдыһан – сүтэн олорон киниэхэ
сана төрөөбүт оһоһо, ылдыһан өлөр – тилэр
оһуһуутугар сыгар ийэтннэр бүтэһик аһылыктарыһан
бэрсэн тыһаһаһа халлаһыһан билэрэ, дьонуһар –
сэртэһиһар оруу маһаһара, оһоһун туһары кинилэрэ
исгэһиһиһэн ааһаһара. Ону бойһиһан хөһөһуһар да
эттэһэ:

"Хайга угабулт, хатнагууныг,
Хайдахааныг? – дээгээр,
Астны сурсаг... Мийг хайламыг –
Атхагтайтай иргээр,
Мийг аз тастай улиубаага
Мэндэг сүгэ сэлдэбэйг:
Сүлдэйбэйгын ахыг асгаа,
Сүн сурсаага нахдайбэйгын",

Мин Афанасий Петрович олох чутас уруу-хаан
бырхата буслабын. Бийигти адуларбыл – бииргэ торообут
дьон. Мин агам Улахан Бүөтүр, юни ахта Кыра Бүөтүр
дизинэр. Дойдубутугар дьоннорбут киини Улахан
Оппуонньа, миниги Кыра Оппуонньа дии
ааттыыллара. Убайбыттан үс аһар сый балыспын. 75

сыйлаацагта, хоһорүү ишнээ, бийгит дьоммуг туулбалтэн ололбут алаастарыннан уошна быйыл Афанасий Петрович торообүгэ 75 сыйлаан, кинини кэриэстээн, улааппыт, оро сыйдыан оонньообут, үлэстэбик, ололбут сирдэрингэн бара сыйдыахтаахпын дигэн саада киирбитэ хас да сыт буолла. Онон сибэтэстэн, Андреев Степан Андреевич, Мэнэ Хагалас улууһун үөрэҕин үлэһиттэрин профсоюзунун бэрэссэдээтэйдэ, Сидоров Дмитрий Николаевич, Майа селищенкэтин дьаһалтатын сүрүннүүр специалиһа, мин биһирэ торообут быраатым уола, Илларионов Михаил Михайлович, Чүүйэ оскуолатын дириэктэрэ, Поклов Виктор Романович, “Эркээйи” халыыт элбиктэлэх сэкиртээрэ уола мин, балаһан ийэлт 12-13 күнүгүртэр Чурапчы оройуонун Хайахсыт нэһилиэгин Бойлуг аҕатын уулун алаастарыгар бара сырыттыбыт.

Балажан мийн 12 күнүгэр сарсыяраагтан айамалтан сабалаагыбыт. Айамыт Майагтан Бөсгара пөһийөгигинэн Сыымааһан, Өргөнөөх үрүдүнүн, Өгөнөөбүтүн, Купан, Турантаах Сайылыктарынан Бойуот алаастарыгар тийин. Турантаах сайылыктан Буйуоттар саамай арбаа, уһук сайылыктара Бөрдүөгс Аралы — үс эрэ биэрэгсэ. Уруйэ хоту хонькоор Хаддыны Уһук дьон аһагыр алаастыгы сиргэ хас да мэл сайылыыра. Булигин биһиги, Илариононгар өтөхпүтүнэн суулаһары турар, сипһыгэс тийт маһанан иккэн өтүөн сууран тутуһубут сайылыгы чуулаан ордон турар. Оһуо бостууктар сайылыылаһара, бу таһагар тохтоон, кыра уот оттон сирбиһин аһагыбыт биһиги кырдараастарыг оһо саастара аһаһыт, үйүтүрүн тухары аһтар-саһаһар сайылыыктара этэ буһалаһа. Уодһынаах 1942 сыл сайылыылар бары кэригэ маһан көһүүгэ, сорох эр дьон сэрингэ барбыттара. Сэрин көһүтүн дьон сэрингэ уонна көһөрүүгэ оһон-сүтүн, көһүүс сүөһүгэ аһыһан, маһа сайылааһат буһубуттара.

Ссылка на 3-й стр. код:

ийгитийнхөөрбигт сирдэрэ. Багаан сайнхыг
ийнх ортууэр көстүүтэж сирэ Кайылыг 50
сайыгар ананан туруоруллубут. Бойуот
уолаггарын кэриэстэригэр, кийнэр
чигэстэригэр ананымт сэргэжэ тохтоолубут.
1995 сайлаахха сайан бие кыйыгар Улуу
кыйылыга, ага колунорбигт кэриэстэригэр
ыйаах асылшыт. Идентан, тэрэһинин
барытын Афанасий Петрович оморбута.
Икэн сүүсүрү кийи мустан бортотхэй
кэриэстэригт быраалһыннык буолубута.
Салгыы Афанасий Петрович дьолун
отохторутэр табыстыбыт. Кыра
бүтүрүтэж амгаар дьыгээтэртэ. Ону
кэлиг дэриэбигэ Афанасий Петрович
көтүрөт кийлэрэн бырааттара, ийгэ онно
олорбуттара. Билигит да быраата Петр
Петровичтаах онно олораллор. Кэлиг
урууку дьыг олун көтүрүтэн Афанасий
Петрович бырааттара Василий, Гаврил
сана дьыг тулпуттара. Ол эрээри муосата
сигэрилэ иик. Эргэ ампаарыгт бэрэ
турар эбит. Сайын оюу үлэтин сыдыан, ол
ампаарга ололор элбөхтөк хонорбут. Дьыг
таһыгар бийр эмгэ өйлөбүһүнүк бэлгэ
сытар. Ол – 1995 сайлаахха ыараханы
көтөвүүтэ күрөстөһүгэ анан сун тиги
мас торүтүтэн быһылыбыгт 200-тэн тахса
күнэ кыйаһылаах (очколорго илгэбэй)
мас. Афанасий Петрович агага бойотан
дойдууттар хара үлэгэ кыйылаһынан,
бырда быстыбат тулуурдаах, уһууқтаах
үлэһитигэн тахса кийрбигт кийи эгэ –
буордубут, кыдамаһыгт, мас көрдөһүн, от
охсохчү. Бойотан кийнэр бийр дойдунан
ихтарыгар ийин бигэртэжэ, билигит
дэри уос номоһор, хонсэгтэ сылдар кийи
эгэ. Ол маһа билигит куураһ-хатан

Хайхат бэчээжэ бэрилгэр графика: 16 х 00 м. Бэчээжэ бэрилгэр: 16 х 00 м. "Сана олох" редакционной-издательской холбоуука 20.10.2017 с. офсетка бэмзэтгэнэ. Аадырыга: 678670. Чурагч: сал, Карл Маркс уул, 25 "а". Индекс: 54907. Хайхат нэдиэлэе үстэ: олтороунуука, чэллэргэ уонна сибүүтэе тахсар.